

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою

протокол засідання

Перепільчинецька гімназія

 серпня 2025 р. №

ЗАТВЕРДЖЕНО

 Директор

Перепільчинецька гімназія

Дрозда ВАДИМ

**Положення щодо запобігання насильству та
унеможливлення жорстокого поводження з
дітьми у
*Перепільчинецька гімназія***

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ № від .08.2025р.

1. Загальні положення

1.1. Положення щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми (далі - Положення) регламентує діяльність *Перепільчинецької гімназії* (далі - Заклад освіти) щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми.

1.2. Це Положення розроблено на підставі Законів України «Про освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» від 06.10.2024 р. № 3792-IX; Постанов Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті» від 22.08.2018 р. №658, «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» від 01.06.2020 № 585, «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження» від 28.07.2021 р. № 775; наказу Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України від 13.02.2019 р. № 369/180 (зареєстрований в Міністерстві юстиції України 02.04.2019 р. № 333/33304) «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства», на основі Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 р. № 658.

2. Мета та завдання

2.1. Метою є створення безпечного освітнього середовища, вільного від усіх форм насильства та жорстокого поводження з дітьми.

2.2. Завдання Положення:

- формування культури нульової толерантності до насильства;
- виявлення, профілактика та реагування на випадки насильства;
- удосконалення взаємодії з уповноваженими органами.

3. Основні поняття

3.1. Насильство щодо дитини — дії, що призводять або можуть призвести до фізичного, психологічного, економічного чи сексуального шкоди дитині.

3.2. Жорстоке поводження — будь-яке поводження, що порушує права, гідність або безпеку дитини.

3.3. Безпечне освітнє середовище – сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації, поширення неправдивих відомостей, пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

4. Принципи запобігання насильству

4.1. Дотримання прав дитини.

4.2. Конфіденційність і недопущення повторної травматизації.

4.3. Партнерство та міжвідомча взаємодія.

5. Організаційні механізми

5.1. У Закладі створюється Команда реагування, призначена наказом керівника, яка керується Порядком, формами та механізмом подання повідомлень про випадки або підозру на випадки насильства чи жорстокого поводження з дітьми у закладі освіти (Додаток 1).

5.2. Затверджуються внутрішні документи:

- Програма унеможливлення насильства;
- алгоритм реагування;
- форми фіксації звернень.

6. Порядок дій у разі виявлення насильства

6.1. Працівник, який став свідком або отримав інформацію про можливе насильство, зобов'язаний:

- негайно повідомити керівника закладу;
- надати первинну допомогу (за потреби);
- зафіксувати випадок у Журналі безпеки.

6.2. Керівник Закладу освіти:

- протягом однієї доби розглядає звернення;
- інформує службу у справах дітей та Національну поліцію (у разі потреби);
- координує подальші дії з дитиною та її сім'єю.

7. Повноваження та обов'язки учасників

7.1. Керівник Закладу освіти:

- затверджує Програму, Положення, алгоритми;
- забезпечує навчання персоналу;
- координує міжвідомчу взаємодію.

7.2. Працівники:

- проходять навчання щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми;
- повідомляють про випадки насильства;
- беруть участь у профілактичних заходах.
- мають право на:
 - захист професійної честі і гідності;
 - працю у безпечному та здоровому освітньому середовищі;
 - захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.
- зобов'язані:
 - сприяти розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню навичок здорового способу життя, дбати про їхнє фізичне і психічне здоров'я;
 - поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;
 - настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей;
 - формувати у здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;
 - захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психологічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти,;
 - додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконувати свої посадові обов'язки;
 - у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною: вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого

поводження з дитиною; звернутися до органів Національної поліції України; повідомити керівника закладу освіти та принаймні одного з батьків або інших законних представників дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поведження, та дитини, яка постраждала від насильства або жорстокого поведження;

– у разі вчинення жорстокого поведження з дитиною керівником закладу освіти невідкладно повідомити про це засновника закладу освіти та/або уповноважений ним орган (особу).

7.3. Батьки та законні представники:

- отримують інформацію про права дітей;
- залучаються до профілактики насильства;
- мають право на:
 - захист відповідно до законодавства прав та законних інтересів здобувачів освіти;
 - отримання інформації про діяльність закладу освіти, результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є), результати оцінювання якості освіти в закладі освіти та його освітньої діяльності;
 - подавати керівнику закладу освіти (у разі вчинення жорстокого поведження з дитиною керівником закладу освіти – засновнику закладу освіти та/або уповноваженому ним органу (особі) усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого поведження з дитиною, а також стосовно інших учасників освітнього процесу, вимагати невідкладного (протягом однієї доби з моменту надходження) реагування на такі випадки;
 - отримання інформації щодо порядку та умов проходження їхньою дитиною, яка постраждала від насильства або жорстокого поведження, відповідних програм для таких осіб.
- зобов'язані:
 - виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
 - поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
 - дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;

- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства.

8. Превентивна діяльність

- 8.1. Проведення просвітницьких заходів для учнів.
- 8.2. Організація тренінгів, ігор, інформаційних кампаній.
- 8.3. Поширення матеріалів у друкованому та електронному вигляді на офіційному сайті закладу освіти та групах у месенджерах.

9. Моніторинг та оцінка

- 9.1. Щорічна самооцінка ефективності впроваджених заходів.
- 9.2. Аналіз звернень та опитування учнів, працівників і батьків.

10. Відповідальність

- 10.1. Працівники Закладу освіти несуть дисциплінарну та іншу відповідальність згідно з чинним законодавством за недотримання вимог Положення.
- 10.2. Особи, які вчинили насильство та/або жорстокість по відношенню до здобувачів освіти притягуються до відповідальності, згідно з чинним законодавством.
- 10.3. Неповідомлення директором ліцею уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

11. Прикінцеві положення

- 11.1. Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми Закладу освіти затверджується наказом керівника Закладу освіти і є обов'язковими до виконання всіма учасниками освітнього процесу .
- 11.2. Учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з порядком захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поведження в закладі освіти.
- 11.3. Положення оприлюднюється на офіційному сайті Закладу освіти.
- 11.4. Положення переглядається не рідше одного разу на 3 роки або за потреби.
- 11.5. Внесення змін та доповнень здійснюється наказом керівника Закладу освіти.

Порядок, форми та механізм подання повідомлень про випадки або підозру на випадки насильства чи жорстокого поводження з дітьми у закладі освіти

Механізм подання повідомлень має на меті забезпечити доступність, конфіденційність, захист заявника та оперативне реагування адміністрації та Команди реагування.

1. Форми подання повідомлень

1.1. Повідомлення можуть бути:

- відкритими – з зазначенням особи, яка повідомляє;
- анонімними – без зазначення імені/ідентифікації особи.

1.2. Повідомлення може надійти від:

- учня / учениці;
- працівника / працівниці Закладу освіти;
- батьків або законних представників;
- інших осіб, які стали свідками або мають підозру.

3. Канали подання повідомлень

3.1. Повідомлення можуть подаватися через такі канали:

- усне або письмове звернення до будь-якого працівника або адміністрації;
- електронна пошта perepilchenchisch@ukr.net
- спеціальна скринька довіри для анонімних звернень (встановлюється у доступному місці);
- через офіційну форму на сайті Закладу освіти.

4. Реєстрація повідомлень

4.1. Всі повідомлення, незалежно від способу подачі, реєструються у Журнали повідомлень про випадки насильства (паперовому або електронному).

4.2. Анонімні повідомлення також підлягають реєстрації з позначкою «анонімне».

4.3. Реєстрацію здійснює відповідальна особа (секретар Команди реагування або соціальний педагог/психолог).

5. Порядок реагування на повідомлення

5.1. Отримання повідомлення (усного/письмового/анонімного) та його реєстрація.

5.2. Первинне з'ясування обставин події (без тиску на дитину).

5.3. Повідомлення передається керівнику закладу не пізніше ніж через 1 годину з моменту отримання.

5.4. Керівник зобов'язаний:

5.4.1. Розглянути повідомлення протягом 1 доби;

5.4.2. У разі виявлення ознак насильства:

- негайно повідомити уповноважений підрозділ Національної поліції та службу у справах дітей;
- за потреби викликає швидку допомогу або скеровує до закладу охорони здоров'я;
- забезпечує безпеку дитини;
- організовує подальшу роботу з жертвою (надання психологічної підтримки (індивідуальні зустрічі, групові заняття за згодою дитини); розроблення індивідуального плану захисту дитини (ІПЗД) у співпраці зі службами; ведення карти психосоціального супроводу; взаємодію з батьками/законними представниками дитини (інформування, залучення до плану допомоги, пояснення прав)).
- організовує подальшу роботу з кривдником:
 - якщо це інша дитина): повідомляє батьків кривдника (крім випадків, коли саме вони є кривдниками); проводить індивідуальну профілактичну роботу; застосовує заходи педагогічного впливу.
 - якщо кривдник – працівник закладу, рішення щодо: дисциплінарної відповідальності; відсторонення; повідомлення органів, що приймають рішення про правомірність дій (поліція, прокуратура).
- здійснює контроль за тим, щоб насильство не повторювалося.

6. Інформування учасників освітнього процесу

6.1. Усі учасники освітнього процесу інформуються про механізм подання повідомлень:

- під час вступу до Закладу освіти;
- щорічно на зборах, тренінгах або класних годинах;
- через розміщення інформації на стендах, у буклетах та на сайті Закладу освіти.

Додатково:

- *Уся інформація фіксується в журналі внутрішнього інциденту (за формою) або акті реагування.*
- *Документація передається до служб тільки у разі офіційного запиту або встановленої процедури передачі інформації про постраждалих дітей.*
- *Якщо дитина постраждала вдома – комунікація здійснюється через службу у справах дітей, без конфронтації з батьками.*